

Stefan Löfven: Almedalstal 2016

Talare

Stefan Löfven
Statsminister

Datum

5 juli 2016

Plats

Almedalen, Visby

No man is an island entire of itself; every man is a piece of the continent, a part of the main. Så skrev prästen John Donne, för snart 400 år sedan. På sistone har hans dikt fått nytt liv. Jag hörde PJ Harvey läsa den för några dagar sedan. Och Donne får mer rätt för var dag som går. Aldrig har vår vardag påverkats så mycket av utmaningar i vår omvärld, som klimathotet, flyktingkrisen, Daesh:s mördande. Men också av den globala ekonomins nya möjligheter; av digitaliseringen, automatiseringen och frihandeln, av alla nya sätt att kommunicera, resa, leva hållbara liv. Aldrig har det lokala, påverkats så mycket av det globala. Ingen människa kan längre vara en ö. Vi avgör vår framtid, tillsammans. Därför handlar det globala politiska samtalet mycket om vägvalet mellan isolering och internationellt engagemang. Här har Sverige valt sida. Vi vet, att den som vill förbättra människors vardag, också måste våga kliva ut på världsarenan och hugga i tillsammansmed andra. Därför är det med stolthet Sverige nu kliver in i FN:s säkerhetsråd 2017. Jag vill tacka mina kollegor med Margot Wallström i spetsen, och även Isabella Lövin, UD och Sveriges samlade diplomatkår, för deras fina lagarbete. Säkerhetsrådet har stora utmaningar, och plågas av svåra lösningar. Men nu kan vi bidra till att öppna upp processerna, förhindra konflikters upptrappning, och värna internationell rätt. Nu kan Sverige vara med och leda arbetet för en bättre vardag – genom en säkrare värld. Och nu mer än någonsin, behövs också Sveriges ledarskap i EU. Det finns de som säger att regeringens inte kan engagera sig i FN och EU samtidigt. Det finns också de som inte kan tänka och prata samtidigt. De har fel. Blir vi starkare i ett forum, blir vi inte svagare i ett annat. Tvärtom. Och i den europeiska statsministerkretsen är vi överens om att EU och Storbritannien så långt som möjligt ska behålla bra och fungerande relationer. En majoritet av briterna avvisar EU. Det måste vara en väckarklocka. Det bygger till viss del på felaktigheter och fördomar om unionen. Men också på att vanliga briter inte fått del av det välstånd som EU skapat, att de känner sig pressade av underbudskonkurrensen på arbetsmarknaden, och ser hur EU inte klarat att sig an stora utmaningar som flyktingkrisen. I det här läget behöver inte EU hämnd,

utan handlingskraft. Stabiliteten i vårt närområde kräver EU:s starka och gemensamma agerande gentemot Rysslands aggression mot Ukraina. EU:s frihandel och inre marknad är också avgörande för att bryta den massiva arbetslöshet som plågar kontinenten. Men skälet att vara med i EU ska inte bara vara rädslan för något, rädslan för krig eller sämre ekonomi, utan något större. Vi är med i gemenskapen för att ta makten över vår gemensamma framtid, och skapa mer jämlika och fria samhällen tillsammans. Och det enda EU som kommer vinna brett stöd, är ett EU som visar på sitt värde i människors vardag. Det är det EU som Sverige ska vara med och bygga. Ett EU för folket, av folket, med folket.

Först och främst behöver EU gå från ord till handling i flyktingkrisen. Inget land klarar utmaningen ensam. Därför har Sverige infört en tillfällig lagstiftning, för att få färre att söka sig till Sverige, och fler till andra länder. Det har gett resultat. Men den enda långsiktigt hållbara vägen framåt, är en rättvis fördelning i EU. Alla länder som vill njuta fördelarna av gemensamma gränser, måste också ta sitt ansvar för ett gemensamt flyktingmottagande. Med rätt, kommer plikt. I Sverige, och i EU. Och det får vara nog med att ställa löntagare mot löntagare i Europa! Nu driver Sverige på för ett nytt utstationeringsdirektiv, så att löntagare inte tvingas konkurrera med lägre löner och sämre villkor. Kollektivavtal och lika lön ska gälla för lika arbete, oavsett var du kommer ifrån. Vi har lyft upp frågorna om löner och arbetsvillkor på EU-agendan. Nästa år bjuder vi in till ett socialt toppmöte, här i Sverige. Så sträck på er, svenskar. Nu kliver Sverige in i FN:s säkerhetsråd – och vi kliver fram i arbetet för ett EU för folket.

Och det är inte trots, utan tack vare att världen blir mer global, som jag vill säga detta i all enkelhet: Jag tror på Sverige, och på vår framtid. Jag tror på Sverige, eftersom vi är ett land som hungrar efter ny kunskap. Antalet högskolestudenter har fördubblats sedan 1990. Och vår hunger mättas inte med tiden – vi vidareutbildar oss långt upp i åren och det gör under för vår konkurrenskraft och produktivitet. I juni öppnade världens första elväg för lastbilar i Sandviken, och häromveckan var jag med och invigde Max IV i Lund, den starkaste ljusstrålen av sitt slag på planeten. Nu går budskapet ut i världen: vill ni forska fram framtidens mediciner och material – kom till Sverige!

Jag tror på Sverige, eftersom vi sliter hårt för att göra våra idéer till verklighet. Och det handlar inte bara om att ni på väg hem ikväll, kanske lyssnar på Spotify, innan ni Skypar med era barn, om de slutar spela Minecraft i några sekunder...

Svenska företag av alla dess sorter slår sig nu fram i världen. När trä håller på att ersätta plast för klimatets skull, och KTH till och med forskat fram genomskinligt trä, så blir vårt gamla skogsbruk framtidens industri. Sveriges guld är inte bara grönt – snart är det genomskinligt! Svensk export vinner ny terräng för första gången på två decennier, inte minst i USA och Kina. Och 2016 kan bli det första året sedan 70-talet, när mer tillverkningsindustri flyttar hem till Sverige, än bort från Sverige. Vi ser nu den starkaste tillväxten i Norden, och den högsta svenska sysselsättningen sedan 1992. Den regering som sa att svensk industri var basically gone är nu själv försvunnen – medan svenska företag slår världen med häpnad! Jag tror på Sverige, och när allt fler i världen får upp ögonen för hur viktig jämlikheten är för en växande ekonomi, så tror jag på Sverige mer än någonsin. Jag har följt den internationella ekonomiska debatten i över 30 år, från att jag var svetsare som gick på kvällseminarier i Övik, till att jag som statsminister representerar Sverige i Davos. Och aldrig har väl ekonomkårens intresse för jämlikhet varit större än nu. Från direktören för IMF, Christine Lagarde, som säger: ”Att minska stor ojämlikhet är inte bara moraliskt och politiskt korrekt, det är också bra ekonomiskt agerande.” Till OECD:s generalsekreterare José Ángel Gurría, som säger: ”Åtgärdande av en hög och ökande ojämlikhet är helt avgörande för att främja en stark och hållbar tillväxt.” Och de har rätt! Ojämlikhet är som rökning. Genom historien har folk försökt sälja in den som lite kul och häftig. Men den är onödig, den är farlig, och den förstör liv! Det här har vi förstått länge i Sverige. Det är därför vi betalar varandras utbildning och välfärd. Det är därför vi tar kampen för jämställdhet och mot diskriminering. Det är därför vi hjälps åt, som en gemenskap, inte enskilda öar. Och den här strävan efter jämlikhet bärs av så många av er som samlas här i Almedalen. Barnrättsorganisationerna, pensionärsföreningarna, funkis-rörelsen, allt från föreningen Födelsevrålet – till SAMS: Samarbete för människor i sorg. Vill ni se Sveriges styrka – se runt omkring er! Och vänner – därför tror jag på Sverige. Vi har kunskapshunger, vi arbetar hårt, och vi strävar efter jämlikhet. Den svenska modellen är inte bara unik – den levererar. Ja vänner, ingen människa är en ö. Men är det inte öar av ojämlikhet och otrygghet som vi har sett växa fram i Sverige? Ska Sverige gå framåt, då måste vi gå tillsammans. Då måste det bli slut på skjutningarna, bilbränderna och knarkhandeln. Då måste vi sätta stopp för attackerna mot polis, brandmän och ambulanser. Då ska inte religiösa extremister kunna vinna makt över det offentliga rummet, bestämma var kvinnor får vara eller hur de får klä sig, eller radikaliserar unga i deras närhet. Och framför allt kan vi inte acceptera den förlamande arbetslöshet, och den utspridda hopplöshet, som banar väg för

kriminaliteten och extremismen. Detta är inte ett problem för vissa områden. Det är ett problem för Sverige. Och vi, tillsammans, som land, måste lösa det. Det är viktigt att skilja på fakta och fördom. Många människor från socialt utsatta områden är stolta över sin hemort, och många därifrån har gjort stora insatser för Sverige. Jag tänker inte bara på Herrgården, som gett oss Zlatan – även om Zlatan gärna vill att vi tänker på Zlatan. Jag tänker på Husby, som gett oss Saeid Esmailzadeh, som läste kemi, och vars bolagsgrupp inom teknik och medicin nu är värderat upp mot fyra miljarder kronor. Jag tänker på Hammarkullen, som gett oss Laleh, Jens Lekman och Ludvig Berghe, och lagt sin grundsten i det svenska musikundret. Jag tänker på er från Fisksätra, Kronogården, Andersberg, Öxnehaga, alla ni driftiga, som nu inspirerar andra, och är med och bygger det här landet. Men allt för ofta handlar historierna om de som har tagit sig därifrån. Som klarat sig bra, trots sin uppväxtort. Vi måste skapa områden där det går ”att lyckas” – och också vilja stanna. Det är inte enkla saker. Det innebär att bryta decennier av segregation. Att lära av misstag, och lyckas där många andra har misslyckats. Därför ska vi jobba långsiktigt, baserat på forskning och evidens. Och vi tänker engagera kommuner, myndigheter och föreningar – alla människor som bor och verkar i områdena. Vi ska inte göra det här åt någon – utan tillsammans.

Jag aviserade ett reformprogram för socialt utsatta områden i maj, och nu presenterar vi de första reformerna. För det första ska vi bekämpa brottsligheten. Nu genomför vi en översyn av strafflagstiftningen för attacker mot blåljuspersonal. Vi ska ge polisen mer resurser för att arbeta där de behövs som mest. Och vi ska öka insatserna för att förebygga återfall i brott. Och bara förra veckan klubbades nya lagar för att ställa kriminella ledare inför rätta, och beslagta egendom som är resultat av brottslig verksamhet. Nu får det vara slutlekt för gängledarna. För det andra, måste vi knäcka långtidsarbetslösheten. Hur vi etablerar nyanlända på arbetsmarknaden under de kommande åren, kommer innebära skillnaden mellan fattigdom eller framtidstro för tiotusentals människor. Och det krävs insatser inte minst för många utrikesfödda kvinnor. Vi har redan avskaffat vårdnadsbidraget, och nu ska vi öka andelen kvinnor som kommer ut i studier eller arbete efter etableringstiden. Kvinnor ska inte få bidrag för att hålla sig hemma, de ska få förutsättningar för att komma ut och jobba. För det tredje, ska vi lyfta skolorna och elevernas resultat. Nu tar vi ett ökat statligt ansvar för att lyfta skolor med låga kunskapsresultat, och börjar också stödja förskolor med tuffa förutsättningar. Där behoven är som störst, ska stödet vara som starkast.

För det fjärde, ska vi stärka samhällsservicen och minska bostadssegregationen och trångboddheten. Vi har påbörjat nya bostadsinvesteringar på 6 miljarder, och 1 miljard går direkt till att rusta upp miljonprogramsområden. Men vi vill också skapa blandade bostadsområden där människor möts över klassgränser, och öka samverkan så att fler får del av myndighetsservice. Vi behöver bostadsområden där man kan umgås, driva företag, leva. Tanken om sovstäder var feltänkt. Det är dags att vi vaknar och ser det. För det femte, ska vi stödja föreningslivet och arbetet för demokratiska värderingar. Därför ökar vi stödet till arbetet mot våldsbejakande extremism, och utbildar fler idrotts- och ungdomsledare. Och vi kommer aldrig acceptera att svenskt föreningsstöd missbrukas för att sprida hatretorik. Aldrig. Att bryta segregationen kommer vara svårt, det kommer ta tid, det kommer krävas att vi hjälps åt. Men segregationen måste brytas – innan den bryter sönder Sverige. Den svenska modellen måste fungera för alla. Och jag ska säga er, att det sticker i ögonen, när man ser moderatledare från Djursholm åka till Husby, och spankulera runt och posera framför kamerorna, medan de som bor där bara får titta på. Det sticker lite extra, när man vet att Moderaternas alternativ, är att lagstifta om sänkta löner med 25 till 40 procent, och nya skattesänkningar med pengar som tas från skolorna, sjukvården och den sociala tryggheten. En avvecklingsplan för den svenska modellen. Som bygger förmögenheter åt vissa – men raserar välfärden för alla. Som inte bryter segregationen – utan cementerar den. Att de ens vågar. Och Jimmie Åkesson, han sitter hellre hemma bakom datorskärmen, och leder sin närtarmé mot invandrare, feminister, journalister, eller vilka de nu har valt att rikta sitt hat mot för dagen. SD:s ledning sitter där och hetsar på sin öppet rasistiska svans, med hatretorik och konspirationsteorier – det mest osvenska som finns. Det har talats mycket om hur man uppför sig på sistone. Låt mig då tillägga: I Sverige hatar vi inte på nätet. I Sverige hetsar vi inte grupp mot grupp. I Sverige håller vi ihop. Och vänner, vårt samhällsbygge sträcker sig över hela Sverige. Jag föddes i söderort i Stockholm, men växte upp i Sunnersta i Ångermanland. På ytan kan de platserna verka som olika världar. Men på djupet har de ofta liknande utmaningar. Brist på jobb. Service som stänger ned. En känsla av att vara bortglömd, nedprioriterad, undanskuffad. Det smärtar, om du så bor i förort, bruksort eller landsort. Mitt budskap till er är: Ni är inga ensamma öar. Vi kan, och ska, vända utvecklingen tillsammans. Nu satsar vi på jobb i hela landet. Det nya kunskapslyftet ger redan över 50 000 nya platser på universitet, vuxenutbildning och yrkeshögskolor över hela Sverige. De nya snabbspåren gör att nyanlända kan utbilda sig till bristyrken, från Malmö

högskola i söder – som snart blir Malmö universitet – ända upp till Kiruna i norr, där vi för samtal om snabbspår för gruvnäringen. De nya satsningarna på export och regional samverkan gör att företagare också på mindre orter kan drömma stort – och slå sig ut på globala marknader. Och andelen unga som arbetar är nu den högsta på 15 år. Men det går inte att vila. Om du så är ung och utan arbete i Husby, Hasslarp eller Härnösand, ska vi arbeta med dig, stödja dig, och du ska kunna ringa det där samtalet till mamma eller pappa, och säga: ”Ja! Jag fick det! Äntligen!”. Det skapas inte genom skattesänkningar. Det skapas genom samhällsbygge. Nu ökar vi också satsningarna på den svenska skolan med över 8 miljarder per år. Det leder nu till tusentals fler lärare, högre lärarlöner, minskade grupper i förskola och fritids, tidigare stöd till barnen, i både förort och innerstad, i både kustland och inland. Så ska vi fortsätta. Och vi ska sätta läsningen i första rummet, och hålla undervisningen fri från både konfessionella inslag och rovdriftig vinstjakt. En skolgång är för viktig för att spekulera i. På flera ställen i landet väljer man nu också att lägga ned skolor med stora problem, och låta elever gå i blandade klasser i andra områden istället. Det har förändrat många barns liv. När man lade ned Rosengårdsskolans högstadium i Malmö ökade gymnasiebehörigheten hos de elever som flyttades till Linnéskolan från 25 till 90 procent. Det här måste vi lära av: När alla elever möts av höga förväntningar, och när de får gå i klasser där barnen har olika bakgrund och erfarenheter – då förbättras skolresultaten. Och det skapas inte genom skattesänkningar. Det skapas genom samhällsbygge. Och nu kommer 10 nya välfärdsmiljarder ut i landet. Vi har frågat våra socialdemokratiska ledningar vad de kommer användas till. Jo, pengarna går till mer personal i förskolan, grundskolan och gymnasiet. Till mer vuxenutbildning, satsningar på sjukvård och äldreomsorg. Det är bra. Det var syftet. Nu växer välfärden. Våra välfärdssatsningar motsvarar 30 000 heltidsjobb – hittills. Och nog har borgerliga lokalpolitiker längtat efter det vi levererar, innerst inne. Även de ser ju behoven. Även de möter den stressade personalen, de oroliga patienterna, alla människor som kräver lösningar. Och de problemen löser man inte med skattesänkningar. De löser man med samhällsbygge. Till sist: Vem sörjer inte med Island? De må ha förlorat mot Frankrike – men vi vet alla att de är turneringens sanna vinnare. Och de har nog lärt oss något mer, än att bicykleta på isländska heter hjólhestaspyrna. Jag måste erkänna att det rör mig i hjärtat, att se en lagprestation som bygger på att alla bidrar till sitt yttersta, och skapar det där magiska: Att det gemensamma blir så mycket större än delarna. Och när de har gjort vulkanen på slutet... då ryser jag. Så ska fotboll spelas. Så ska samhällen byggas. Jag tror på Sveriges framtid. Men det kräver också att alla vi gör vårt

yttersta. Det gäller oss, som är politiska ledare. Under våren och försommaren har vi kommit överens om både energipolitiken – och hela det ekonomiska ramverket, vår femtonde blocköverskridande överenskommelse. Det är bra för Sverige. Svensk politik behöver lyfta från gamla lösningar till nya lösningar. Blockpolitiken är förlamande och fördummande, och bör förpassas till historiens skräphög. Men även du behöver bidra. Sverige behöver en folkrörelse för den svenska modellen. Tänk om alla vi som älskar det kunskapshungrande, hårt arbetande, jämlika Sverige frågade oss själva: Var är min plats i detta? Vad är min uppgift? Vad är min plikt? Sverige behöver dig, som är redo att möta fördomar med förnuft, hat med humanitet, och försök till splittring med en ännu starkare sammanhållning. Du som vet att ingen människa är en ö, och att vi avgör vår framtid tillsammans.

Taggar

2010-tal, 2016, Almedalen, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-almedalstal-2016>